
Віталій КИМАКОВИЧ
(Дрогобич, Україна)

РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНО-ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Функції сучасних педагогів ускладнюються у зв'язку з глобальними, технологічними, соціальними змінами. Їхня місія – виховувати молоде покоління людей, котрі змогли б жити та реалізуватися в інформаційному, динамічному, багатокультурному середовищі. Вони першими реагують на потреби особистості та суспільства, допомагають учням навчатися, розвиватися, співпрацювати, критично мислити та ін. Від них залежить якість та результати освітнього процесу.

Розвиток ціннісних орієнтацій педагогів відбувається постійно. Мабуть, перші уявлення про роль та значення вчителя формуються у школі. Згодом вони вдосконалюються під час навчання у педагогічних закладах вищої освіти, коли зроблено свідомий вибір спеціальності. Студенти систематично поглиблюють знання, набувають необхідних умінь та навичок, глибше усвідомлюють значущість необхідних особистісних та професійних рис для майбутнього фаху. Удосконалення їхніх професійних компетентностей та амбіцій відбувається при вивченні педагогічних дисциплін, проходження практики, самоосвіти. Майбутні педагоги виокремлюють потреби, інтереси та працюють над власним професіоналізмом, стилем роботи, і цей процес продовжується після закінчення університету під час роботи у закладах освіти.

Уважаємо, що на етапі здобуття вищої освіти важливо особливо увагу звертати на розвиток професійно-ціннісних орієн-

тацій педагога. Окрім верховенства абсолютних вічних цінностей (моральність, відповідальність, чесність, справедливість, гідність, доброта, сумління, служіння тощо) [2], актуальними для нього є такі: патріотизм, демократичність, інноваційність, творчість, неупередженість, компетентність, комунікативність, здатність до співпраці та саморозвитку, адаптивність та ін. Попри їхню різноманітність, зауважимо, що найвищою цінністю є Людина та її благополуччя. Навколо неї акумулюються всі інші орієнтири, що тісно переплітаються з особистісними і професійними якостями фахівця.

Тобто результатом здобуття вищої педагогічної освіти повинна бути система цінностей, що визначає внутрішній світ педагога, а відтак впливатиме на зовнішній бік його освітньо-професійної діяльності. Це орієнтири, що мають стати «невід'ємними складовими його потребнісно-емоційно-почуттєвої сфери і суб'єктивно-особистісної педагогічної дії» [1]. Вони дають змогу визначати мету і засоби професійної діяльності, впливають на поведінку педагога, виражають особистісний сенс (суб'єктивне ставлення до професії) професійних задумів, передбачають готовність чи неготовність вести себе відповідно до них.

Особливу увагу звернемо на інноваційність педагога, адже сучасна тактика освіти завбачує особистісну орієнтацію навчання, що характеризується опрацюванням, розвитком, творенням, використанням дієвих педагогічних технологій. Тобто вчитель постійно має дбати про організацію цікавого, якісного контенту, форм та засобів роботи з учнями, використовувати щось нове, враховуючи запити соціального замовлення та реальної дійсності.

Сучасний світ змінюється стрімко. Нові технології, інформація, соціальні виклики вимагають від молоді нових навичок і знань. Педагог, який не вміє адаптуватися до змін, ризикує залишитися позаду. А інноваційні методи дають йому змогу створити умови для розвитку кожного учня, забезпечити індивідуалізацію навчання.

Інноваційність свідчить про рівень розвитку свідомості педагога, уможлиблює інноваційну поведінку та осмислення необхідності і вартісності інновацій та змін, що проявляється в активній позиції та нестандартності рішень. Інноваційні підходи, такі

як проектна діяльність, гейміфікація, використання цифрових технологій, роблять навчання більш цікавим і захопливим для сучасних учнів.

Для якісної підготовки майбутніх педагогів необхідно забезпечувати професійно-ціннісний підхід до освітнього процесу у закладах вищої освіти. Це комплексна робота, що поєднує теоретичне та практичне навчання. Студенти педагогічних університетів систематично знайомляться з передовими освітніми технологіями, цифровими інструментами та можливостями їхнього застосування, беруть участь у заходах, де досвідчені викладачі діляться своїми інноваційними практиками. Це уможливорює стимулювання їхньої креативності, виявлення ініціатив, генерування цікавих ідей, участь у проектах та формування ціннісного ставлення до новацій. Важливо обговорювати зі студентами переваги освітніх інновацій, демонструвати взірці успішної реалізації педагогічних технологій, кейсів тощо. Так підкреслюватиметься позитивний вплив інновацій на якість навчання учнів та спонукатиметься бажання їх впроваджувати та розробляти.

Отож, розвиток цінностей фахівця – тривалий, складний та безперервний процес, на який впливають різні чинники, зокрема і якість підготовки у закладі вищої освіти. Абсолютними орієнтирами для кожного педагога мають бути моральні цінності.

У сучасних умовах особливу вагу необхідно надавати інноваційності як ціннісному орієнтиру. Використовуючи щось нове (знання, технології, методики та підходи) педагог робить це не лише для забезпечення новизни, але й для розвитку компетентностей своїх учнів та індивідуалізації їхнього навчання. Тому у стінах педагогічних університетів варто дотримуватися професійно-ціннісного підходу до освітнього процесу, зокрема, формувати у студентів ціннісне ставлення до інновацій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Біла книга національної освіти України / за заг. ред. В.Г. Кременя. Київ : Інформ. системи, 2010. 340 с.
2. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки. Дрогобич : Коло, 2006. 326 с.